

Rörums kyrka

55.6309, 14.2488

Rörum hade tidigare en medeltida kyrka som var belägen söder om den nuvarande, på det som numera kallas gamla kyrkogården. Kyrkan som var helgad åt Sankta Gertrud, pilgrimernas, de resandes, de fattigas och de sjukas eget skyddshelgon, ansågs med tiden vara för liten och i för dåligt skick, och redan på 1830-talet fördes diskussioner om att låta bygga om den befintliga eller eventuellt bygga en ny kyrka.

När den gamla kyrkans torn sedan rasade 1838 blev det lätt att fatta beslut om att bygga nytt, med det dröjde ändå nästan ytterligare 40 år, till 1877 innan en byggmästare vid namn P Eneberg vann entreprenadauktionen och fick jobbet med att bygga den nya kyrkan eftersom han gav det lägsta anbudet - 36.300 kronor. Ritningar till kyrkan togs fram av arkitekt A Silvander, men dessa ritningar bearbetades dock senare av arkitekten vid Överintendentsämbetet i Stockholm Johan Fredrik Åbom.

När kyrkan invigdes på kyndelsmässodagen den 1 februari 1880 var det mycket folk på plats och det blev tumult. Enligt en lokaltidning blev "ett par fruntimmer" då nedtrampade "och så illa tilltygade att de avdånade måste föras bort".

Den gamla kyrkan ansågs som överflödig när den nya kyrkan tagits i bruk, och år 1881 bestämde man att denna skulle rivas, vilket man gjorde mycket grundligt med dynamit. Vid rivningen av kyrkan upptäckte man att det fanns vackra välbevarade medeltida kalkmålningar under putsen, men när någon då uttryckte sin beundran över målningarna blev svaret: "Ja, bara låt oss va tysta o få ner dom, innan nån får reda på det".

Men en del av den gamla kyrkans inventarier finns bevarade, däribland predikstolen, som är från början av 1600-talet. Först efter drygt 20 år, i september 1903 sattes baldakinen upp. De snidade vapensköldar på baldakinen säg tillhöra länsman Anders Sinclairs och dennes hustru Kirsten Kaas.

Ett arbete som drog ut på tiden var installationen av åskledare iskyrkan. Beslut om att undersöka möjligheten för att installera en sådan togs i maj 1879, men först över hundra år senare - 1984 fick kyrkan åskledare.

Altaruppsatsen som är tillverkad 1593 kommer också från den gamla kyrkan, och har instiftelseorden på både svenska och latin. Uppsatsen är en efterbildning av ett lekmannaaltare som funnits i Lunds domkyrka.

När den nya kyrkan invigdes ansågs altaruppsatsen vara i för dåligt skick och ersattes av ett förgyllt träkors som senare i sin tur ersattes av en kopia av Thorvaldsens Kristusbild. Den gamla altaruppsatsen renoverades dock och sattes tillbaka 1965, och Kristusbilden fick sin plats i fönstret vid dopfunten.

Den gamla kyrkans altartavla hänger under läktaren. Tavlan som är från mitten av 1700-talet föreställer Nattvardsbordet, och är förmodligen skapad av bildhuggaren Matthias Stenberg från Ystad.

Dopfunten är från 1200-talet.

Kyrkans krucifix är från 1500-talet och är välbevarat, sånär som på en del av korset som har bytts ut. I kyrkan har det funnits ytterligare ett krucifix, men det finns numera på Historiska museet i Lund.

Från den gamla kyrkan återanvändes även klockorna, men den mindre klockan fick 1970 bytas ut mot en helt ny. Den gamla klockan som dateras till 1381 är nu placerad inne i kyrkan.

Och ett solur från 1784 som varit försvunnet i över hundra år finns nu åter i kyrkan. Den hittades för länge sedan vid renoveringen av en gamla smedja, men kom sedan under en lång rad av år att tjäna som syltepress, innan den slutligen återlämnades till kyrkan.

En orgel byggdes 1889 av Carl August Johansson, som då flyttat från Broaryd i Småland till Hovmantorp. Den nuvarande kyrkorgeln kom till kyrkan 1953, men har senare byggts om av Mårtenssons orgelfabrik i Lund.

Källor:

Webb: "I Sankta Gertruds fotspår". Ystads Allehanda 12 februari 2010. Lollo Bark.

Webb: Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister.

Bok: "Rörum och Vik genom tiderna". Rörums byalag 1989.